

Regeringskansliet
(Utbildningsdepartementet)

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum
2023-06-27

Er beteckning
U2023/01467

Vårt tjänsteställe, handläggare
Maths Persson, maths.persson@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens synpunkter på regeringens forskningspolitik

Inledning

Utbildningsdepartementet har i skrivelse "Inbjudan att inkomma med synpunkter på regeringens forsknings- och innovationspolitik" (U2023/01467) efterfrågat aktörernas synpunkter och prioriteringar inför kommande inriktning av forsknings- och innovationspolitiken.

Försvarsmakten har i instruktionen till myndigheten uppgiften att beställa forskning och utvecklingsarbete, samt bedriva egna studier och försök, för inriktning och utveckling av det militära försvaret.

Försvarsmakten redovisar härmed myndighetens synpunkter inom forsknings- och innovationsområdet.

Försvarsmaktens synpunkter

Den geopolitiska utvecklingen

Den geopolitiska utvecklingen mot ökande stormaktskonkurrens gör att tillgången till kunskap och teknologi kan bli mer begränsad. Behovet av egen nationell kunskap ökar, såväl för att möjliggöra egna oberoende beslut, som för att bereda tillträde till sammanhang där kritisk kunskap utvecklas.

Försvarsmakten noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2024 angett att forsknings-, närings- och säkerhetspolitik har kommit att bli alltmer

(MPE)

sammanflätade givet den geopolitiska utvecklingen och att forskningen behöver ta hänsyn till Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen.

Försvarsmakten anser att detta bör ligga till grund för den framtida forsknings- och innovationspolitiken och att nationell säkerhet bör vara ett fokusområde för den framtida forsknings- och innovationspolitiken.

Forskningens roll för försvarets förmågeutveckling

Försvarsmakten har i det långsiktiga analysarbetet gjort bedömningen att den framtida operationsmiljön i ökande grad kommer att påverkas av teknikutvecklingen och att detta kommer att behöva omhändertas inom den militära förmågeutvecklingen.

Det är Försvarsmaktens bedömning att forskning och utveckling har en central roll att fylla för att stärka försvarsförmågan på både kort och lång sikt. Utifrån förmågebehov i gällande försvarspolitisk inriktning, samt Försvarsmaktens råd inför kommande försvarspolitiska inriktning, bedöms behovet av forskning och utveckling öka både inom befintliga områden och inom ett antal nya områden. Teknikutveckling och demonstratorverksamhet behöver också ökas i syfte att nyttiggöra utvecklad kunskap i operativ förmåga.

Försvarets behov av traditionellt civil forskning

Historiskt har militär forskning och utveckling resulterat i en hög grad av civil spin-off som t.ex. radarteknik, drönare, digitalkameran och mikrovågsugnen. Utvecklingen under senare år har inneburit att det inom civil forskning och utveckling i ökande grad utvecklas kunskap och teknologier som kan omsättas till såväl militär operativ förmåga som hot mot samhället i övrigt. Aktuella exempel på detta är autonomi, cybersäkerhet och artificiell intelligens, men också inom energi, nanoteknologi, robotik och additiv tillverkning. Det finns därmed ett antal teknologier, antingen med försvarsspecifikt ursprung eller utvecklade inom andra sektorer, som har potential att genomgripande förändra säkerhetsnivån i samhället samt bygga ny militär operativ förmåga.

Det är Försvarsmaktens bedömning att det för Sverige blir allt viktigare att utöka forskningen inom sådana disruptiva och banbrytande områden, inte minst vid universitet och institut, för att kunna värdera hur ny, ursprungligen civil teknik, kan påverka hot, risker och sårbarhet hos samhället och stärka det militära försvaret och nationell säkerhet.

Ett framtida svenskt medlemskap i Nato kommer tillsammans med EU:s försvarssamarbete att ge ökade möjligheter till samarbete med de länder som vi bygger nationell säkerhet tillsammans med.

Det ska noteras att civil forskning och utveckling inte direkt kan användas i en militär kontext eller skapa försvar mot andra aktörers operativa förmåga utan det

krävs i de flesta fall tillämpad forskning och utveckling med försvarsperspektiv för att omsätta och vidareutveckla civilt utvecklad kunskap till militär förmåga.

Försvarsinnovation

Regeringen lanserade den 29 maj 2023 ett initiativ för försvarsinnovation för att öka samverkan inom och mellan försvarsindustrin, civilt näringsliv och myndigheter varför Försvarsmakten, med stöd av Verket för innovationssystem och Försvarets materielverk, föreslagit ett innovationsprogram för forskning och utveckling för nyttiggörande av civil-militära synergier. Försvarsmakten har föreslagit ett innovationsprogram som bygger vidare på befintliga militära och civila strukturer samt att stat och näringsliv gemensamt vidareutvecklar ekosystem nationellt och för att bidra till och dra nytta av försvarsinnovationsaktiviteter inom EU och Nato.

Det är Försvarsmaktens bedömning att sådan verksamhet som nyttiggör civil-militär synergi och når ut till civila lärosäten och företag ytterligare förstärks under perioden.

Beslut

I beredningen av detta ärende har generalmajor Johan Pekkari deltagit.

Detta yttrande har beslutats av konteramiral Jens Nykvist. I den slutliga handläggningen har deltagit Mia Arblom, brigadgeneral Torbjörn Sahlén, överste Rickard Stridh, överste Peter Tagesson samt som föredragande Maths Persson.

Jens Nykvist

Tjfv chef Försvarsstaben

Maths Persson

Sändlista

För kännedom

FST STRA
FST STÖD
FST GEN
MUST

Försvarets materielverk
Totalförsvarets forskningsinstitut
Försvvarshögskolan
Verket för innovationssystem